

Lleida 31-3-95

Quan vaig saber que la col.lecció que Pagès Editors anunciava duria el nom de Guimet, en vaig tenir una alegria sincera. I he volgut que els meus primers mots hi facin referència. Si bé per als seus amics i coetanis Pau Guimet és present, convé que ,a ell i a d'altres assenyalats lleidatans *de mèrit* els siguin de òcals signes d'abast públic que marquin per a les noves generacions la importància que cal assignar-los. I em va semblar, d'una manera civil, que batejar una col.lecció d'assaig, memòries, testimonis, amb el nom de Guimet era encertat. Pau Guimet va ser editor, impressor, llibreter, i abans havia estat periodista. De ben jove, molt jove, diria jo, va intervenir directament en la revista VIDA LLEIDATANA, n'era un puntal, juntament amb l'immens Ton Bergós. Quan va desaparèixer Vida Lleidatana, el 1931, ell va afanyar-se a treure un setmanari en forma de diari, no pas aliè al format, i potser rebent la inspiració, de Mirador. Se'n va dir "Occident". I l'evocació de Guimet esdevé ara més subjectiva

perquè el meu pare, que havia ^{dibuixat} anuncis comercials per a "Vida Lleidatana", i que estimava en molt l'amistat de Guimet i de Bergós, va constituir-se en caricaturista fix d'"Occident". La impremta Guimet estava, abans de la guerra, instal·lada exactament al davant d'aquesta sala, a l'altre costat de Blondel, al que dirien baixos de l'edifici del cinema Catalunya, tocant al carreró del Baró de Casa Fleix. Jo llavors anava a l'institut, llavors instal·lat als desafectats Jesuïtes, i, de camí, lliurava les caricatures del meu pare, que me les havia confiades, al senyor Guimet o al seu eficaç segon, en Maties Olivé, per tal que apareguessin al número següent. I, *adolescent*, llegiria, amb un interès premonitori, el volum de poemes de Morera, i els llibres sobre la *Re*naixença literària a Lleida, de mossèn Pelegrí, i *el de* l'antiga ciutat de Balaguer, *del P. Sanahuja* que havien sortit de les premses d'en Guimet. Tot això encara vivint a Lleida, abans de la

(I durant el 1937
ventada) que ens escampà a tots com si fóssim confetti,
bèl·lica

havia ampliat els meus contactes amb aquella família rebent classes de l'Elena Pereña. A Barcelona ^{ja el 1940} vaig entaular amistat fraternal amb el Pep Pereña, inoblidable, i també vaig entrar en relació amb els Torres, quan el Víctor era encara un advocat que treballava a França. Tornat a Lleida, desapareguts els meus pares, una de les persones que primer vaig visitar fou Pau Guimet. I l'atzar encara em faria ser professor del seu fill Jordi.

La tasca de Pau Guimet dins la cultura de Lleida demana ^{de debo,} un estudi .

Ara, aquest llibre meu, que és un esglaió més en allò que formen els meus papers personals, majoritàriament servits per Pagès, apareix en aquesta col·lecció benvolguda per mi. És, dins la col·laboració que he establert amb Pagès, el quart títol d'aquest gènere, ^{d'una sèrie composta per} La Lluna amb les Dents, Les Vuit Estacions, Entrada lliure i Convidat a parlar, respectivament col·lecció

d'articles periodístics, dietari, i dos llibres amb textos de conferències. Em va semblar que valia la pena seleccionar alguns parlaments i donar-los a l'estampa, perquè jo sóc un ^{disertant}, -o ho era, quan treballava sovint en aqueix camp - que escrivia i escriu de cap a cap els discursos, i al mateix temps n'estructura el contingut en harmonia amb la forma, de manera que, com la contraportada del llibre diu, l'autor té en compte " l'escenografia de l'elocució ". Buscava a cada parlament, confegir un text, vàlid tant per escoltar com per llegir. I no és poc sovint que, rellegint-los, m'adono que ^{no sé si són retòrica o} esbossos d'assàigs, qui sap si d'assaigs llargs. No diré això de tots, car n'hi ha de circumstancials o més lleugers, però sí d'alguns.

Aquest llibres compostos de discursos, lliçons o conferències formen part d'una llarga obra escrita en què he esmerçat durant més de quaranta anys. I en un fragment del llibre que avui de la mà de l'editor Pagès i del professor Agustí us és presentat, dic :

" Quan hom contempla una llarga obra feta, es demana sempre pel misteri últim, la pregunta insistent : com és que, per què ha fet tot allò al llarg dels anys, perquè ha treballat, molts cops esclavitzat, però amb alegria, mal remunerat però amb il·lusió. Segurament és que escriure és viure, esdevé consubstancial amb les hores de cada dia. De vegades, les persones, ben intencionadament, et diuen : tu rai, que tens un hobby ! Pocs entenen que escriure és com un rerefons de la respiració, un buf que ens alimenta. "

I estic, amb pausa, però de manera continuada, recollint molta cosa escrita i dita, o publicada dispersament, i aplegant-la en volums, de forma que quedi publicada. I entre l'acolorida varietat de gèneres conreats, m'és particularment grat el sector de llibres de reflexió-divulgació, del pensar en veu alta, l'assaig lleuger.

Vist des del punt de mira de l'autor, llibres com aquest són útils, i no voldria que algun lector se sentís decebut pensant que aquests textos no

són plenament in -

èdits : són inèdits en tant que mai no havien estat publicats, i ben pocs dels lectors deuriem estar presents quan el text fou dit ..i encara més, ha estat comprovat que, de les dissertacions, l'oient recorda a tot estirar el tema, però no el seu desenvolupament ni la seva marxa, el ritme amb què ha estat desplegat. Ara en tenen l'ocasió : en tot cas, un servidor s'ha proposat, en la mesura que la sort es digni a acompanyar-lo, publicar tot el poc que potser encara hagi d'escriure, tant com el molt que he redactat fins avui.

Per a mi la comunicació és primordial, i em costa de ficar-me en la pell d'aquells autors secretius, que semblen tenir molt de goig a fer una obra tancada, quasi per a ells sols.

llibre ← Vet ací, doncs, el llibre, el seu mòbil i... ja descobrireu els seus mèrits, segons la càrrega objectiva que el text porti i la vostra bona disposició a trobar-los. Això ho espero de vosaltres, i d'algú més, en algun altre indret. Però els llibres que intenten transportar creences, analitzar i fer pensar una mica passen, en general, inadvertits.

I passen inadvertits perquè la nova alfabetització ha enrasat per baix els lectors: hem guanyat gent que sap llegir mecànicament, però hem desjararquitzat la literatura: no pas la més selecta, que sempre es comprimeix ella mateixa en petits cercles, sinó la literatura d'un cert vol, per a un públic educat i sensible. Més aviat molta gent es decanta per consumir marro, salacitat, vulgaritat i bogeria.

Cap d'aquestes coses no és en aquest llibre.